

TRIBUNA

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10 cor.
pe 1/4 an 5 cor.
pe o lună 2 cor.
N-ri de Duminică pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscripte nu se înapoază.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:
de un șir garmond: prima dată 14
banii; a doua oară 12 banii; a treia
oară 8 b. de fiecare publicare.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitate
Scrierile nerancate nu se primesc

Sărăcie cu ciucuri!...

Așa zice Românul când cine-va vrea să mai înfrumusețeze mizeria ori prin fanfaronade să ascundă adevărul crude.

Dacă se potrivește la ceva zicala de mai sus, apoi se potrivește la cele ce se petrec în prezent cu emigranții.

Plin de părintească grijă pentru cetățenii țării, guvernul ungiuresc, se știe, cu ziua de ieri a pus în practică noua lege despre emigrări. Nenorociții cari se expatriază și pleacă să caute un codru de pâine prin pădurile neumblate ale Americii, în fabricile omoritoare ori în tundiul minelor, unde tot în gura morții trăiesc, d'aci încolo vor putea să plece *sub stindard maghiar*: din Fiume, pe așa zisa linie Cunard! Căci, vezi, asta le lipsea nenorociților: să plece cu steag și muzică.

În loc ca guvernul să se îngrijească adică de o politică economică prin care să se dea de lucru atâtor mii de brațe, va să zică să ajute la *rămânerea* în patrie a atâtor cetățeni, el crede că și-a îndeplinit datoria dacă-i pornește pe emigranți dintr'un port ungiuresc, cu vapor pe care fâlfaie steag ungiuresc.

O ironie mai mare nici că se poate închipui.

Un guvern care să patroneze emigrările! Aceasta pe vreme când de altfel se cere imperios o lege contra imigrărilor și

când se recunoaște, că de mai continuă în măsura de până acum emigrarea, azi mâne comitate întregi rămân fără poporație. . . Și în același timp când despre emigrații sosiți în America primim știri cari ne înfloară, la așa mizerie și nefericiri sunt expuși din cauză că aproape nici unul nu știe vre-o limbă ce se vorbește în America, ear pe de altă parte pentru-că se duc din țeară nu meșteșugarii numai, cari își află de lucru mai ușor, ci se duc oamenii simpli cari nu-s buni de cât pentru cele mai brute ocupațiuni: să taie păduri, să sfarme petri, să sape pământ, dar și pentru acest lucru sunt slabi, așa că ajung absolut la discreția antreprenorilor fără suflet.

Dar ce are a face?! Eri primul transport pe Cunard Line a plecat din Fiume pe vaporul „Carpathia”; plecarea a avut caracter festiv, căci era de față guvernorul orașului, baronul Rosner, reprezentanții presei; s'a servit un lunch și până ce nenorociții cari cu lacrimi în ochi își așezau sacul în vre-un unghiu al frumosului vapor, până atunci cânta muzica, domnii cei mari închinau cu șampanie, ba puțin a lipsit, să se tragă chiar salve de tunuri. . .

Ear dacă mai sunt cetățeni în stat cari se gândesc cu jale că atâta silă de om pleacă să se prăpădească în străin, se pot mângâia și aceștia: emigranții au plecat pe calea pierzării pe corabie d'asupra căreia fâlfaia tricolorul ungiuresc! . . . Și însuși guvernul este atât de convins că în felul acesta se încurajază mulți pentru a pleca, în cât se zice

că a și garantat numitei societăți anual ce puțin 30.000 emigranți. . .

Ș'apoi ce societate patronează guvernul? „Független Magyarország” dela 10 c. formulase acuzări grozave despre mizeria celor-ce ajung pe corabiile acestei societăți. Li-se dă mâncare rea, îi înghesue unul peste altul, în cât aproape se asficsiază și pe d'asupra li-se ia cu 40 coroane mai mult de cât le iau societățile germane.

Nu citim însă nicăiri nimic despre măsurile ce s'ar fi luat ca odată sosiți în America acești emigranți, ei să găsească de lucru, cei fără lucru să albă vre-un asil, ca cel puțin să n'ajungă peritori pe uliți; să albă, peste tot, conducători cari să-i sfătuiască, să le dea informație, să le poarte de grije cătuși de puțin! Nu, ei sosiți odată în America, ei sunt lăsați sorțiți care i-a prigoni și până acum, căci desigur numai de nădejdea-i face să apuce calea celei mai crude pribegii!

Pe câte lucruri netrebnice nu se cheltuesc banii țării. Cât nu se dă pentru politica de maghiarizare! . . . Pentru adăpostirea în străin a atâtor sute de mii cetățeni de ai țării noastre nu se jertfește însă nimic, nu se dă nimic nici pentru readucerea în patrie a celor căror li-s'a făcut amar de America. Dar se face sgomot în jurul emigrării așa fel, în cât pare-că formal, în chip oficios, cetățenii sunt îndemnați să emigreze, pentru-că, vezi Doamne, plecarea în lume se face sub steag ungiuresc și pe corabia societății Cunard (niște Englezii lacomi în-

Opereta „Crai nou” la Lugoj.

La Lugoj s'a dat a treia zi de Paști Marți și Mercuri opereta „Crai nou” de V. Alexandri, muzica de C. Porumbescu.

Bine afișată cum a fost, această sărbătoare culturală a atras multă lume românească în teatrul cel nou din capitala județului, unde s'a ținut acest festival artistic. Teatrul era ticsit. Eu unul nefiind anunțat la vreme, am străbătut, fără bilet de intrare, cași cântăreț — corist și mai ales ca ziarist.

Bazele principale ale acestei mișcări culturale a Lugojenilor au fost în de ajuns comentate într'un prim articol incidental al „Drapelului”, unde un alt tovarăș al mên a făcut și o dare de seamă asupra rezultatului „splendid” al festivalului în chestiune. Mie îmi rămâne deci numai datoria să povestesc și cetitorilor ziarului nostru „Tribuna”, ce am văzut la Lugoj.

Lugojenii sunt oameni isteți. Pe frontispiciul teatrului sunt ridicate schele pentru a se imprimă firma și în limba românească: *Teatrul orașului*. Cu producția aceasta au ținut bine caracterul acestui templu al artelor, menit să oerotiască sub acoperișul său și cultura românească. Proporționat cu forțele orașului, teatrul e frumosel. Și se va prezenta și mai bine, când i-se va face și o cortină corespunzătoare, în locul pânzei de acum, ce fără nici un chichirez simbolic, prin mulțimea de reclame jidovești, zugrăvite des una lângă alta, îi deranjează sentimentul estetic.

Producția s'a început cu comedia „Treți doctori”, localizată de Virginia Vlaicu.

Intriga piesei, mai ales fiind-că nu copiază fidel moravuri d'ale societății noastre, reclamă o deosebită dibăcie din partea actorilor, ce numai prin oare-care sfortare artistică, pot să atingă țelul dramatic al piesei.

Di I. *Harambașa*, boerul, se vede a avea oare-care grad de destoinicie în mișcări de scenă, dar a dat greș în interpretarea realității. În cel mai greu rol, ce l-a avut d-sa, i-a scăpat din vedere, că și hipocondria trebuie simulată cu efect. D-sa însă afară de un antereu, ce-l avea în spate, prin nici o trăsură a feței sau a graiului, n'a arătat de loc a om bolnav.

Di C. *Gându* a căzut și d-sa în greșeala generală, ce se observă pretutindeni la diletanți, când fac pe servitorul. Unde se pomenește în realitate un servitor, de regulă câte un țeran blajin, să sară pe bină ca și o minge de gumi?

Ceialalți diletanți: d-nii D. *Lupea*, care a luat fata dragălașă a boerului (d-ra Emița Avramescu), Dr. G. *Galici*, nepotul boeresei (d-ra Silvia Iorga) și dl G. *Tiffu* (doctoral Giorgianu) deși nici dumnealor n'au străbătut mai afund în spiritul piesei, n'au făcut par-că greșeli atât de izbitoare.

Sunt îndatinat să spun cu sinceritate, ce nu mi-se pare la asemenea ocazii deplin reușit. Și cred a nu fi de prisos să o curmăm odată cu obicinuința inutilă de a înșira în recenzii d'astea tot clișeu de vorbe necântărite: „*admirabil, adevărați artiști, aplausele frenetice*” ș. a. m. d. până la istovirea întreg lecsiconului de laude ab-

surde, ce nu promovează alta, decât ambițul personal, care în educație nu ne aduce nici un bine.

Încă una regisorilor: Este absolut necesar, ca jucându-se teatru, din gura actorilor are să curgă limpede graiul curat românesc, dialectul literar; atâta străduință este inomis de lipsă. Asta cred, că o înțelegem, fără să mai fie nevoie de comentariu concret în cazul de față. . .

În „Crai nou”, corul, acompagniat de orchestra militară din Timișoara, sub dirigența d-lui Vidu, a fost la înălțime. Adjustarea scenei admirabilă. Dintre soliști a escelat în rolul Anicăi, d-na Dr. Barbu (Caransebes), atât ca voce disciplinată, cât mai ales în partea dramatică. D-na Barbu are atitudine, ce denotă mult exercițiu și talent incontestabil. Este peste tot o podoabă în străduințele noastre pe acest teren cultural. Nu mi-s'a dat să ved între damele noastre rom. un asemenea debut. D-na Alma Pop (Doichița) încă a fost bine. Ear doctorul *Dobrin*, a făcut pe moș Corbu, cum între ai noștri nu cred să-i găsești pereche. Este incomparabil ca interpretăție. Vocea, ca element i-ar fi destul de voluminoasă. O scoate din adâncimi, și te-ar înduoșă și mai mult, dacă s'ar nizi să-și cultive cevași mai bine tehnica.

Doctorul *Florescu*, simpatic cum este pe bină, s'a achitat în de ajuns în rolul lui Leonaș. Vocea-i sonoră undulează impunător, dar debil, adevărul pirdalnic mă silește a o spune fără cruțare, că lirizmul i-se trage mereuși în spre toamnă. N'al ce-l face, roata lumii. . .

Bujor, d-nul *Vingil Luca*, impune ca persoană; peste tot scena geandarmilor a fost de cel mai mulțumitor rol al operetei: ispravnicul

tovărășii te miri cu cine dintre puternicii zilei) este — comisar guvernial!

Câți comisari guverniali supraveghează însă pe emigranții după-ce ei au sosit și ce isprăvi fac aceștia, eată ce am fi în drept să întrebăm. Răspuns însă zadarnic am aștepta, căci la lucruri serioase nu se gândesc guvernarii, ci sărăcia cu ciucuri continuă a domina în nefericita noastră patrie.

Sinodul Eparchiei Aradului.

Ședința III.

Luni după amiază.

Sava Raicu urmează a refera asupra raportului senatului epitropesc. Vom reveni asupra acestui important raport.

Virgil Tomiei referă în numele comisiei verificatoare. Fiind alegerile făcute în regulă și nefiind atacate nici cu protest, se declară verificați **Dr. N. Popovici** ales în cercul Oradia-Mare, **Gerasim Serb** (referent) la Hălmașiu, **George Ciuhandu** la Vascau și **Alexe Popovici** la Giula.

După care ședința s'a ridicat la orele 6.

Ședința IV.

— Marți înainte de amiază. —

Dr. Mezin citește procesul verbal al ședinței II.

După câte-va modificări stilare propuse de **E. Ungureanu**, **M. Veliciu**, **A. Horvat** și **Dr. Opreanu**, procesul verbal se verifică.

Se acordă concedii d-lor **P. Fășie** și **Dr. Halic**. Alte hărți se dau comisiilor respective.

N. Zigre referă în numele comisiei organizatoare, ș'anume asupra raportului general al consistorului arădan.

Raportul se ia în genere la cunoștință.

Se primesc apoi, după mici discuțiuni și toate propunerile comisiei organizatoare.

I-a avut dl Ioan Dragomir. Păcat că n'a pătruns în tendințele bizare, cu cari interpretate bine, ar fi putut contribui mult la splendoarea festivalului. Sunt în măsură a constata acest neajuns cu atât mai virtuos, cu cât am văzut în alt loc, unde s'a mai dat opereta „Crai nou“, că ispravnicul a produs de tot mult haz, ceea-ce însă prin o nimică atât de bogată și mișcări nejustificate nu se poate ajunge.

De altfel atracția festivalului a fost și rămâne, o zic încă odată, ansamblul Corului Lugojenilor. Au puteri bune (peste 70 persoane). Cântă alături unii de alții: doctori, meseriași, țărani (majoritatea). Ținându-se toți cu mâinile încheștate de acest stindard al culturii, contribuind astfel cu toții la înălțarea prestigiului nostru național, fără garduri sociale, cum se obișnuiește pe alouroa.

Sunt de laudă Lugojenii și pentru înțelepciunea, cu care au îmbrățoșat adevăratul țel al cântării și anume: în Lugoș se cântă românește. Nu cum se bizgoae unii prin alte părți, jignind espresia celui mai genuin sentiment.

Intercalez la acest loc și acest lucru cu atât mai virtuos, cu cât mai deunăzi direcția în muzică a Lugojenilor inaugurată de Muzicescu, cum a ajuns a fi apreciată și la București, prin eucerirea „Lugojenii“, compoziție dragălașă a d-nului I. Vidu, și-a făcut loc rîndurile castnicilor nostri muzicali.

„Datini, jocuri românești,
Țineți de vrei să trăești
Măi Române, măi...“

Gheorge Jianu.

Ședința V.

— Marți după amiază. —

Ioan Gorgia citește procesul verbal al ședinței IV. Se verifică.

Se prezintă mai multe acte, cari se dau comisiilor respective. Una, a preotului Bragia (din Gaiu) se respinge de oare-ce ea se referă la un act rezolvat azi dimineață, dar despre care lucru numitul preot nu poate avea cunoștință. I-s'a și restituit actul ca neavenit.

Dr. I. Suci referă în numele comisiei epitropesci. Ș'anume asupra raportului general al senatului epitropesc din Oradia referitor la averea bisericilor și starea fondurilor precum și la încasările făcute. Se ia cu plăcere la cunoștință, mai ales că în ce privește încasările, se observă un progres îmbucurător: s'au încasat nu numai taxele curente, ci și peste 3000 coroane din restanță.

Venind la citire socoțile consistorului. —

P. S. Sa Episcopul face unele observări privitoare la formă: să se folosească aceiași termenii (de pildă în loc de „restanța casei la 31 Dec.“ să se zică „situația casei“) ca în socotelile consistorului arădan.

Se primește, după-cum se primește și fie-care punct din propunerile comisiei.

La darea de seamă despre fondurile ce administrează consistorul din Oradia-Mare, reiese că **Fondul George Lazar și soția** s'a urcat deja la suma de 3427 coroane.

Socoțile despre bugetul anului trecut se prezintă în regulă, cu toate actele justificative. Se aprobă.

Tot **Dr. Suci** referă și asupra rugării lui **Ioan Moldovan**, fost referent substituit, care cere a i-se mări cu 200 coroane ajutorul anual (de 600) ce are. Rugarea se respinge, după propunerea referentului.

Comisia școlară.

Aug. Boțoc ca referent al comisiei școlare, citește raportul senatului școlar.

Raportul este o fidelă oglindă a stării învățământului nostru confesional din die-

cesă. Ear propunerile comisiei sunt de natură a îndrepta scăderile constatate. Fiind de o capitală importanță această chestie, de oare-ce școala confesională este azi forța noastră și slăbirea ei ar fi lovitura de moarte a neamului, vom publica raportul acesta în extenso, după-cum vom publica și propunerile comisiei așa cum li-a primit Sinodul.

Dr. Aurel Cosma stăruie asupra inspecționării școlilor noastre.

Face propunere ca pentru a se îndrepta în viitor învățământul, întru a se controla bine și conștiincios mersul școlar, să se institue un inspector general al școlilor, care să stea sub Senatul Școlar.

P. S. Sa Episcopul întreabă dacă face această propunere ca independentă ori ca amendament.

Dr. Cosma răspunde că o face ca amendament.

Virgil Tomiei și **R. Clorogar** crede că propunerea ar trebui să fie relegată la Veneratul Consistor, care se va pronunța și ne va propune apoi mijlocul de deslegarea chestiei.

Tot în acest sens vorbește și **M. Velleiu**.

P. S. Sa Episcopul crede d'asemeni că în merit nu putem să ne pronunțăm asupra acestei idei, salutare de altfel, ci să așteptăm ca pe anul viitor cum se vor valora protopopii în afacerea inspecției școlare, căci s'au dat în privința asta noui instrucțiuni și îndrumări severe.

Russu Șirianu crede că așa înțelege și propunătorul a se procede, de aceea să închidem discuția.

Sinodul așa și hotărăște: chestia se va studia de consistor, care va veni cu propunere în anul viitor, ori când va crede necesar.

La chestia școlilor de repetiție și agromonie

Dr. Cosma atrage atenția Sinodului asupra anomaliilor ce se ivesc în această privință.

RIVALII.

Roman de Max Kempner Hochstädt. 12

Și îi povesti lui Roderich cum a ajuns la aceasta descoperire. Roderich o asculta îngândurat. Ceva ce nu putea înțelege, îi umplu sufletul și după-ce Gerda termină, își trecu cu mâna peste frunte. Voia par'că să alunge o icoană înșorătoare.

„Trebuie să ajung la o rezolvare, căci simt: nu pot avea liniște, până nu vom fi descoperit totul. Rămâi cu bine, vreme îndelungată n'o să mă mai vezi“.

„Ce vrei să faci?“ întrebă ea uimită.

„Să caut adevărul și dacă trebuie să pedam pe cel vinovat pedepsei ce merită“.

X.

Patru luni trecură dela această convorbire, când consulul danez arangiasse ear una dintre cunoscutele și plăcutele sale serate. Deși Gerda nu avea nici cea mai mică plăcere de-a cerceta aceasta serată, cedă dorinței tatălui său. Cu teamă ascunsă observă bătrânul Hedberg că descoperirea stărei sale materiale n'a avut la Gerda de loc rezultatul dorit. Și răul se apropia mereu; pentru-că plăterea primului cambiu pe care trebuie să-l dea baronului, era în scadență curînd, și ce va fi atunci? Va mai fi baronul cu cruțare dacă răsplată așteptată va întârzia? Sigur că nu! În fine tot a putut ajunge, după multe capacitări, că Gerda nu rezista cu tărie planului de căsătorie. Il mai ușura și gândul că fratele celui mort a dispărut.

El trebui să-și mărturisească că tot avea oare care grije că nu cum-va Gerda ar putea să transmită simpatia ei pentru cel mort în fratele cel viu mai ales că acesta așa de mult îi sămăna. Și așa simți în sine o adîncă mulțumire când auzi că doctorul Roderich Steinbrück a întreprins o lungă călătorie la sud pentru a se reculege.

Când traversă dar, la braț cu fiica sa, parchetul ca luciul oglindei și căuta cu ochii pe baronul, era foarte surprins văzînd apropiindu-se de dînsul pe acela pe care îl credea departe. Fața înegrită de arșița soarelui, bustul mai svelț de cât ori când și espresia feței de o seriozitate hotărîită, abia îl observă. Gerda lăsă brațul tatălui ei și merse repede spre Roderich.

„Cum?“ întrebă ea cu reproș, „d-ta te-ai reîntors și eu nu știu nimic de asta“?

„Abea două ore înainte am sosit“, răspuse el, „aflai invitarea și am grăbit aici eram sigur că o să te întâlnesc aici“.

Intr'aceste veni și dl Hedberg și zise:

„După-cum am auzit, cumneta ai făcut o cură“?

„Da“, răspuse tînărul medic cu o curioasă expresie în ochi, „și sper că un altul va plăti speșele de cură“.

Bătrânul domn privi cam supărat, până când Gerda îl privi conștie.

„Dle doctor“ strigă de-odată, bătînd în palme ca și un copil. „După-cum aud, d-ta ai fost în Veneția și ști d-ta că mă interesează Veneția și cer dela d-ta aici îndată o detaliată descriere a călătoriei d-tale“.

R. Ciorogariu dă deslușiri cu privire la numărul școlilor economice. Greutăți ne face statul unde învățătorii noștri nu au calificare pentru școala economică. Eată de ce îndemnăm pe învățători să-și câștige această calificare.

La chestia alumneului din Timișoara (unde se propune să nu se mai dea bani până nu se regulează definitiv chestia: adică e vorba să se înființeze internat),

Dr. T. Putică face contra propunere: să se dea ajutor până ce actualii stipendiști termină școala.

E. Ungureanu se întreabă: Are Sinodul dreptul să voteze ajutor dintr'un fond cu menție specială (să se ridice internatul)?

Crede că nu!

Și apoi cui s'au dat ajutoare? Unor tineri cari stând pe la case particulare, la străini, în gazde, s'au înstrăinat de neam. Primește propunerea comisiei.

Dr. Cosma este de aceeași părere.

Dr. Putică își susține propunerea.

Dr. Cosma în chestie personală rectifică unele vorbe ale d-lui Putică, care afirmase că face tot ce trebuie pentru a se încasa taxele membrilor Fondului internatului. La d-sa, de pildă, n'a trimis de loc chitanță.

Punându-se la vot, contra propunerea dlui Putică nu întruște de cât 13 voturi și astfel cade, primindu-se aceea a comisiei.

Aug. Boțoc cetește raportul Senatului școlar al Consistorului din Oradea-Mare.

Raportul se ia în genere la cunoștință. Se primesc și propunerile comisiei, între care este și aceea de a se numi și pe teritoriul consistorului orădan comisarii de examene, ca pe teritoriul cons. aradan.

Concertul Dima-Popovici.

Arta română a avut Marți seara una din marile ei sărbători: cei mai distinși reprezentanți ai ei au dat în Arad un concert alcătuit din piese cântate de artiștii celebri ai lumii,

Și cu aceste, fără multă vorbă, apucă brațul lui Roderich și-l trase cu sine, până când tatăl ei o privi în urmă nu prea încântat.

Cum au ajuns la adăpost de a fi auziți, Gerda se opri și întrebă: „Ai aflat măcar ceva?”

„Tot ce am voit”, răspuse el sombru.

„Și încă mai mult de ce poți cugeta?”

„Ce este, vorbește!” se rugă ea.

„Gerda”, zise el înecat, „am văzut pe fratele meu pentru ultima oră!”

„Cum? Ai fost într'adevăr acolo?” întrebă ea tremurând, „în Loanda?”

„Și am cerut ca René să fie exhumat.”

„Dumnezeule!” Isi acoperi fața cu mâinile.

„Și pentru-ce ai făcut-o asta?”

„Gerda”, continuă el lin, „pregătește-te pentru ceva teribil!”

„Ce va trebui să aud?”

„După lungi osteneți am dat de cei doi negrii cari au mers cu expedițiunea. Cu ajutorul unui tâlmaci i-am ascultat: l'a început nu voiau să spuie adevărul, prin daruri și întrebări isteți puse, i-am putut duce în fine la mărturisirea că acel negru care ar fi fost ucigașul fratelui meu, era un om pacinic și de omenie. Ei nu știau nici de un furt nici de aceea că René l'ar fi ținut capabil de un asasin. „Ei pentru-ce dar nu a-ți spus aceasta și consulului german?” întrebai mai departe. „Nimeni nu ne-a întrebat, ziseră, „baronul știa bine cum s'a întâmplat toate”. Întrebându-l apoi, că după părerile lor cine altul ar fi putut omori pe fratele meu, dădură numai din umeri și tăcură.”

(Va urma).

Trad. de Hortense B.

din piese românești cari sunt perle ale geniului musical român, și toate au fost executate într'un chip mai presus de critică.

Publicul numeros, care a grăbit să vină și să aducă tributul său de admirație, a aplaudat cu entuziasm atât pe d-na Maria Dima și pe dl D. Popovici, cântăreți, cât și pe acompaniatorul lor și maestrul G. Dima.

Deoarece avem de gând să revenim mai pe larg, aci însemnăm numai atâta: artiști și public s'au contopit par'că într'un a aduce închinare artei. Au fost emoționante îndeosebi momentele ce au urmat după executarea cântărilor naționale: artiștii erau mulțumiți văzând că încântă publicul, ear publicul vesel că poate să asculte frumsețe de cântări de pe buzele unor așa artiști mari.

La concert au participat nu numai Români arădani, dar și din mari depărtări au venit, îndeosebi doamne; astfel din Budapesta d-na Frâncu (născută baronesă Pop), și d-na Niga, din Seghedin doamna și domnișoara Șerban (născută Roman), din Oravița domnul Dr. Nedelcu și doamna, din Timișoara d-na Mezin, din Aradul Nou d-na Crișan; din Brad doamna Pap, din Beiuș doamna Livia Cosma și domnișoara Pap, din Sân Miclăușul Mare d-na Maria Oprean, dl și d-na Lipovan apoi dl și d-na Maior (Șeitin), d-șoara Luțai (Nădlac) din Tâla d-na Maria Thomici și d-șoara Ianculescu, din Birchiș d-na Popescu, din Banat Comloș d-na Miulescu, din Cenadul sârbesc d-na Nestor, din Lipova d-na și d-șoara Doge și d-na Popescu, din Bichiș d-șoara Popovici, din Sân-Miclăușulmic d-na Neamtu ear din comitatul nostru d-na Veliciu (Chișineu), d-na Giorgia (Buteni), d-na și d-na Ungureanu (Curtacheri), d-na Crip (Pecica), d-șoara Motorca și d-șoara Tripon (Agris), d-na Avramescu (Radna), d-șoara Crișan (Seleuș), d-șoarele Hortense și Tulia Bogdan (Siria), d-na Iercoșan (Pâncota), d-șoara Burdan, (Sintea).

Din Arad am remarcat pe d-nele Elena Goldiș, Lucreția Herbay, Adriana Ispravnic, Victoria Magdu, Aurora Moldovanu, Moldovanu (Iosif) Amalia Nicorescu, Olariu (Iustin) Pap (Vasilie), Cornelia Popa, Lucreția Russu Șirianu, Iudita și Cristina Secula, Maria și Florica Serb, Zina Suci, apoi d-șoarele Octavia Desean, Geta Șandru, Elena Pipoș, Cornelia Moldovan și altele ale căror nume ni-a scăpat.

După concert întreaga societate s'a coborât în sala de iarnă a Crucii Albe, unde între aplause V. Goldiș a preamărit pe iubiții artiști ear dl G. Dima a mulțumit cu căldură într'un toast.

Pela 12¹/₂ tineretul s'a urcat ear în sala mare, unde s'a dansat până pela orele 4 dimineața

Artiștii și public s'au despărțit în cea mai bună dispoziție și cu dorul revederii.

Serata tinerimei noastre.

În seara zilei de Duminecă, Dumineca Tomei, tinerimea noastră dela institutul pedagogic-teologic din Arad, și-a ținut, ca în fiecare an, ședința festivă

Prestațiunile tinerimei noastre dela această ocaziune merită toată atențiunea și cu drept cuvânt au atras de astă-dată un număr și distins public

Ne îndeplinim o plăcută datorință, când dăm seamă cetitorilor noștri despre această serată artistică-literară, căci ea ni-a dat privilegiul să constatăm că tinerimea noastră teologică-pedagogică cu această ocaziune s'a dovedit vrednică de misiunea pentru care se pregătește, prin ce cu drept cuvânt și-a cucerit simpatiile publicului mare românesc, întrunit în Arad mai ales din incidentul întrunirii Sinodului eparhial al diecesei Aradului.

Ședința s'a deschis prin „Cristos a'nviat”, — cor bărbătesc, arangiat de profesorul de muzică T. Lugojanu, executat de corul tinerimei seminariale

Președintele societății de lectură a elevilor seminariali, I. Târdu, a rostit un inteligent și foarte potrivit „cuvânt de deschidere” al ser-

bărei, arătând rolul tinerimei și misiunea ei, în dezvoltarea culturală a unui popor.

Minunata poezie a lui Octavian Goga „Noi”, a fost declamată cu mult simț de Aurel Papp, elev în cursul III teologic. Credem că pentru întâia-ori s'a declamat în public frumoasa poezie, care a făcut popular numele talentatului ei autor. Tot pentru întâiași dată s'au cântat, de corul nostru seminarial compozițiile d-lui T. Lugojanu „Învieră” și „Calea mândrii”.

„Învieră” a făcut o adâncă impresiune, ca și compoziție de artă, ca oratoriu bisericesc; ear „Calea mândrii”, compoziție cu text de M. Eminescu, de motive populare, a fost bisată

Tinărul elev de cursul II teologic L. Iacob, a cetit o instructivă și serioasă disertațiune „Despre sinodalitate”.

Declamațiunile, cu cari s'au prezentat elevii institutului nostru ped. teologic în fața publicului, au fost bine predate. „Căii țiganului”, declamată cu mult umor de elevul din cursul IV pedagogic I. Toconița, a stîrnit un viu haz și aplause sgomotoase. Excelent a fost predat dialogul „Papinian și Vespasian” de elevii din cursul teologic I. Chereșlădan și V. Popovici.

Prestațiunile, atât ale orchestrei tinerimei noastre seminariale, dar mai ales ale corului, au fost o vie dovadă atât a existenței forțelor artistice ale tinerimei noastre, cât și mai ales ale destoiniciei de ale utiliza a tinărului și zelosului compositor și profesor de muzică Trifon Lugojanu.

Românaș.

Din Dietă.

— Ședința dela 19 Aprilie. —

În ședința de azi s'a adoptat proiectul pentru sistemizarea salariilor funcționarilor comitatensii atât în special cât și în generale

Nainte de a se trece la ordinea zilei, Nessi Pál a luat cuvântul plângându-se către ministrul de interne contra scumpetei cărnii în capitală. Nessi negreșit a atins multe lucruri adevărate și demne de o soluțiune grabnică, dar în multe privințe a degenerat și în exagerări.

Contele Tisza reflectând lui Nessi, a promis, că guvernul nu se sfiește a sana acest rău.

În urma asta s'a trecut la ordinea zilei continuând desbaterea asupra proiectului pentru salarizarea funcționarilor de stat carele, cum pomenirăm mai sus, s'a primit. Deși a fost abia 1 și jumătate d. a. președintele fixând desbaterea asupra proiectului pentru competențele notarilor camerei pe mâne, ridică ședința.

Greva dela căile ferate.

O grevă ciudată s'a declarat: aceea a funcționarilor inferiori dela căile ferate cari în zilele din urmă au ținut adunări și au cerut mărirea lefurilor lor. Ministrul nevoind să-i asculte, de azi noapte ei fac grevă.

Drept consecință, nu suntem siguri că azi vor putea pleca din Arad vre-un tren. Cel din Budapesta (azi dimineață) a sosit cu mare întârziere, ear un alt tren, spre Budapesta, a plecat condus nu de fochist, ci de inginerul, Korbuly.

Pe toate liniile este o încurcătură grozavă. Fochiștii, mașiniștii și conductorii nu vor să șteia lucrul ear pe trenurile conduse numai de funcționarilor superiori publicul nu îndrăznește să se urce. Greviștii amenință cu moartea pe cei-ce ar intra în lucru nainte ca guvernul să acorde ceea-ce ei cer.

Sinodul arhidiececan.

Ședința prima.

Sibiu, 17 Aprilie.

După serviciul divin oficiat în biserica parochială din suburbiul Iosefin prin Ex. Sa metropolitul, asistat de Preacuvioșia Sa și protosincol Dr. Eusebiu Roșca, directorul seminarului arhidiececan, de protopresbiterii Ioan Papiu (Sibiu), Dumitru Moldovan (Sighișoara), Vasile Damian (Zarand), Vasile Voinea (Brașov), de ieromonahul Dr. Miron Cristea, asesor consistorial, și de diaconul D. Câmpian — cântând cântările liturgice corul mixt al profesorului de muzică T. Popovici, — astăzi la 11³/₄ a urmat deschiderea sinodului, în sala mare a seminarului nostru arhidiececan.

Intruți în sala seminarială, deputații au trimis o delegațiune compusă din d-nii Gr. Pletos, P. Pipoș, și Dr. L. Lemény, se invite pe Ex. Sa la deschiderea sinodului. Însoțit de membrii delegației și de alți deputați, Ex. Sa intră apoi în sală întimpinat cu repetite „Să trăiască!” și ocupând locul presidial rostește un discurs prin care declară deschisă sesiunea actuală a sinodului.

După încetarea aclamațiilor urmate aceluși discurs, Excelența Sa numește membrii interimali ai biroului pe d-nii M. Voilean și Dr. Miron Cristea din cler, Dr. N. Comșa, Dr. Valer Moldovan, Dr. G. Proca și L. Tritean dintre mirenii.

Își prezintă credenționalele deputații noi aleși, în locurile ajunse în vacanță în restimpul dela sinodul anului trecut: protopresbiterul D. Moldovan (ales în cercul Sighișoara), Dr. Dumitru Stefan (ales în cercul Târnava) și Dr. Nicolae Vecerdea (ales în cercul Brașov).

Urmează cetirea apelului, constatându-se că sunt prezenți 44 deputați (din 60), deci în număr apt de a lua concluse.

Pentru consultare asupra alegerii membrilor tu birou și în diferitele comisii, Excelența Sa suspende ședința pe 10 minute, ear' după deschidere deputatul N. Ivan propune:

a) în birou pe: Mateiu Voilean și Dr. M. Cristea din cler, Dr. N. Comșa, Dr. G. Proca, Dr. I. Radu și L. Tritean dintre mirenii;

b) în comisiunea organizatoare: I. Papiu, Dr. E. Roșca și V. Voinea din cler, M. Cirlea, P. Cosma, Dr. I. Mihai, P. Pipoș, I. de Preda și I. cav. Pușcariu dintre mirenii;

c) în comisiunea bisericească: V. Damian, V. Domșa și T. Gheaja din cler, Dr. G. Buzura, Dr. E. Metianu, Dr. Ioan Popescu, Iosif Popescu, Iosif Pușcariu și Dr. D. Stefan dintre mirenii;

d) în comisiunea școlară: G. Pletos, S. Median și Dr. I. Stroia din cler, V. Almășan, Dr. V. Bologa, V. Onuțiu, Dr. I. Radu, D. P. Șpan și V. Tordășan dintre mirenii;

e) în comisiunea financiară: N. Ivan, D. Moldovan și M. Voilean din cler, D. Comșa, P. Drăghici, N. Găroiu, Dr. V. Preda, Dr. N. Vecerdea și A. Vlaicu dintre mirenii.

f) în comisiunea petiționară: I. Morariu și I. Comanescu din cler, A. Bărsan, S. Dragomir, Dr. Roman și Dr. N. Marghita dintre mirenii;

g) în comisiunea verificatoare: R. Furdui, I. Murășan și G. Hango din cler, M. Cirlea, Dr. L. Leményi, Dr. I. Metianu, Dr. T. Popescu, Dr. I. Șenchea și Dr. A. Vlad dintre mirenii.

Sinodul primește și declară aleși pe cei propuși.

Dintre membrii aleși în birou Ex. Sa numește notariu general pe protopresbiterul asesor cons. Matei Voilean.

Urmează prezentarea diferitelor rapoarte, în firul căreia Ex. Sa prezintă sinodului mai multe acte.

În fine: actele privitoare la alegerea deputaților noi. Se transpun comisii verificatoare, împreună cu credenționalele.

Eshauriate agendele, Ex. Sa ridică ședința la 12¹/₂, anunțând proxima pe Marți la 10 ore înainte de amiază.

„Telegraful Român“.

DIN ROMÂNIA.

— **Procesiune.** În ziua de 2/15 Aprilie, Vineria Isvorului din săptămână Luminată, la catedrala sf. Mitropolii a Ungro-Vlahiei s'a făcut obicinuita procesiune pe alea despre răsărit a colinei mitropolitane cu sfințele moaște ale preacuviosului Dimitrie cel nou dela Basarabov, procedate de mai multe icoane pe la bisericile din Capitală, purtate de mulțime de preoți ce se adunaseră la această sântă litanie împreună cu ambii protoerei ai Capitalei. Cortegiul, înconjurând biserica în sunetul clopotelor, s'a oprit pe colină, unde arhierul Sofronie Craioveanul a făcut sfințirea apei înconjurat de clerul deservent al sf. Mitropolii și alți preoți înveșmântați în vestmintele sacerdoțiului; după care tot în sunetul clopotelor procesiunea s'a înapoiat iar în biserică.

— **Lume foarte multă** — ca în totdeauna — ear închinăciunile la racla sfântului de către binecredincioși s'au sfârșit abia după orele 12 ziua.

Noul succes al Japonezilor.

După o perioadă cam lungă de acalmie, amiralul Togo, s'a ilustrat din nou printr'o lovitură îndrăznească și strategică. Rușii se puteau scuza la început, pentru înfrângerea suferită, prin faptul că au fost surprinși; de data aceasta însă trebuie să se închine în fața fatalității. Cel mai distins ofițer de marină al lor, amiralul Makarov speranța Rusiei, mândria flotei, a pierit în valurile mării. Deși în timp de război omul se poate aștepta dintr'un moment într'altul la un desnodământ fatal, totuși, moartea lui Makarov e o consecință a greșelii sale de a se fi avântat prea mult în largul mării; și greșala trage cu cât mai mult la cântar, cu cât Makarov, un inteligent comandant plin de experiență, s'a aventurat cu un elan juvenil nepermis căpitanilor cari conduc destinele unui popor: or, e stabilit astăzi cum că Togo, amiralul japonez, s'a servit de o strategemă ca să atragă în cursă escadra rusă. Rezultatul a dovedit că a reușit cu prisosință. Naște întrebarea însă cum s'a putut ca o minte militară experimentată, ca cea a lui Makarov, să nu prevadă cursa. Se vede însă, că amiralul Makarov trebuie să fi fost un temperament mândru, susceptibil, care nu putea rămâne în pasivitate față de provocarea îndrăznească și enervantă a lui Togo; se vede că Makarov voia să rupă cu sistema pasivă a lui Alexeiev, cu intenția vădită de a ridica moralul marinarilor cari se încredeau în steaua șefului, cu intenția de ași menține la nivel reputația de militar energic, activ, îndrăzneț, plin de forță în combinațiuni. Probabil, iluzia de aur ce-i gădila amorul propriu era de a reporta un succes asupra Japonezilor pentru ca să stabilească echilibrul pierderilor și succeselor reciproce și în consecință, să paralizeze acțiunea navală japoneză, adăugând prin aceasta încă o notă recomandabilă la trecutul lui de militar desăvârșit. Dar calculele și ambiția aceasta nobilă, de alt-fel, l'au pierdut. O greșală a atras după sine consecințele cele mai dureroase, căci, pe lângă că au pierit sute de marinari, dar a pierit statul major, a pierit un cuirasaș respectabil, plus șeful însuși care valora el singur mai mult de cât toate pierderile celelalte la un loc. Desastrul material, la urma urmei, se poate repara, dar dezastrul moral e mai greu de reparat, căci moartea lui Makarov, omul în jurul căruia s'au creat legende, care ducea cu sine în Extremul-Orient credința într'o isbândă, a consternat pe însăși Curtea imperială de la Petersburg, și dacă vasele de război pot fi reparate și cumpărate, oamenii de talent cam nevoe pot fi înlocuiți.

Iată de ce greșala lui Makarov a fost o greșală mare riscând tot pentru un succes iluzoriu. Acum, în urma celui d'al doilea dezastru al Rușilor, mai costisitor decât cel dintâi, escadra lor e pusă cu desăvârșire în inferioritate, o ofensivă este absolut imposibilă, și însăși defensivă e mult mai delicată, pierzând jumătate din forțele lor.

Dacă ar fi să judecăm situațiunea beligeranților, am putea conchide, că deși Port-Arthurul e foarte bine, excelent de bine întărit, totuși, în urma dezastrului lui Makarov, Japonezii au multe șanse de a reuși în încercările lor repetite de a pune mâna pe Port. Și Japonezii aceia stăruitori și încăpăținați, cari nu obosesc și nu desperează de nereușită, vor trebui să reușescă până în cele din urmă. Ei au toate forțele intacte aproape, au

două succese strălucite la activul lor, au moralul ridicat, curajul oțelit în urma succeselor, cu deosebire, și luptă cu cea din urmă energie, căci știu că luptă în contra unei puteri ce i-ar înăbuși dacă i-ar pune sub genunchiu. În ori-ce caz, Rusia trebuie să facă sforțări uriașe ca să înlăture această eventualitate.

Războiul ruso-japonez.

Conspect cronologic al vaselor rusești nimicite ori avariate.

1. Marele cuirasaș **Petropavlovse**, scufundat la 13 Aprilie
2. „ „ **Pobieda**, avariat de torpile „ „
3. „ „ **Czarevici**, „ „ „ la 9 Febr
4. „ „ **Retvizan**, „ „ „ „ „
5. Incrucisătorul panțerat **Palada** „ „ „ „
6. „ „ **Varlag**, scufundat „ „ „
7. „ „ **Coreeți** „ „ „ „
8. Vaporul pentru așez. de mine **Ienisei** „ „ „ 11 „
9. Contra torpilor. **Vnucitulul** s'a scufundat la 24 Febr.
10. „ **Stereguel** „ „ „ 20 Mart.
11. „ **Bestrasne** „ „ „ 13 April.

Afară de aceea a fost făcut incapabil de luptă incrucisătorul **Boiaru** și cuirasașul **Poltava**. Despre soarta acestor două bastimente nu se face nici o amintire. Au fost avariate, dar au fost din nou reparate **Novic Ascol** și **Diana**.

— *Știri din străinătate primite prin poșta.* —

— În „Neue Freie Presse“ discută un specialist cazul scufundării lui „Petropavlovsk“ și nu crede că a fost cu puțință să se producă numai din pricină că o mină i-ar fi spart fundul. Crede că s'a întâmplat și explozia căldărilor cu aburi pentru-că apa va fi pătruns până la ele. Așa s'ar explica și fenomenul săririi în aer de care vorbește o depeșă. Atrage atenția că partea de sus a vasului trebuie să fi cântărit 4500—4800 de tone, ceea-ce pentru un vas cu tonaj de 11.354 de tone e o greutate prea mare. Acest defect îl au toate chiurasatele rusești; căci toate au turnurile chiurasate prea înalte; apoi așezarea tunurilor de câte 15 centimetri calibru câte două în fiecare turn dublu, e de asemenea o îngreiere prea mare și o ridicare prea mare a punctului de gravitate a sistemului, deci pierderea echilibrului s'a putut face cu o ușurință primejdioasă.

Mai crede că ușile despărțitoare între ferlurile compartimente ale cărnei erau deschise; căci altfel apa pătrunzând prin gaură n'ar fi putut pătrunde și la mașini. Dar, de oare-ce catastrofele vasului de război german „Groszer Kurfürst“ în La Manche și vasului eglez „Victoria“, au atras luarea aminte asupra primejdiei acestei neglijențe, e de crezut că părțile de comunicare vor fi fost închise, cât a stat pe mare, în timpul bătăliei, dar că le vor fi deschise, în apropiere de port, când se credea în siguranță, pentru ca manevrarea ancorelor să se poată face mai cu ușurință și mai repede. În acest moment fie o mină submarină, fie o torpilă, fie o bombă a produs catastrofa.

Toate aceste amănunte atât de însămnate pentru învățatura ce se poate scoate din ele pentru flotele de război, se vor putea sigur și bine constata numai dacă „Petropavlovsk“ se va mai scoate vre-o dată din mare.

— Din întâmplarea dela Port-Arthur se ved că monștrii de oțel, atât de costisitori, sunt neputincioși contra atacurilor prin mine submarine sau prin torpile. Pare deci că biruința rămâne în partea torpiloarelor și a vaselor cu torpile, în stare a umbla pe sub apă.

Nu trebuie uitat însă că torpiloarele singure nu pot face expediții și că trebuie să fie aduse până la locul unde au a fi întrebuințate și protejate de chiurasate.

— „Pobieda“ e soră cu „Oslabia“ și „Peresviet“. A fost pusă pe mare în 1900 la Kronstadt, are 12.674 de tone tonaj, cu mașini de 14.500 de cai putere, și e înarmat cu 4 tunuri de calibru de 25 cent. așezate în turnuri, cu 11 tunuri de calibru de 15 cent. cu tragere repede și cu 45 de tunuri cu tragere repede.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 20 Aprilie 1904.

— **Alianța renniunilor învățătoresți gr.-cat. române.** În Dumineca Tomii (4/17 Aprilie) a. c. s'a ținut la Cluj în localul Casinei române o conferință a reprezentanților diferitelor reuniuni și corporațiunii învățătoresți gr.-cat. române din întreaga provincie metropolitană. Conferința, pusă la cale — precum se știe de harnicii noștri învățători din Sălăgiu, a pertractat chestia grea și atât de importantă a organizării întregului stat învățătoresc român gr.-cat. într'o mare asociațiune, care să cuprindă în sine diferitele reuniuni învățătoresți existente până acum și care se vor înființa pe viitor. Au luat parte la această epocală conferință aproape treizeci de învățători, reprezentând mai ales reuniunile „Sălăgiană“, din Sălăgiu, „Mariana“ din districtul Năsăudului, ambele de pe teritoriul diecesei Gherlane, precum și a celor din diecesa Blajului. N'au fost prin urmare reprezentate oficial diecesa Lugojului, a Orăzii-mării, de unde a sosit numai scrisori de aderență, nici părțile maramurășene din diecesa Gherlei. Dintre onorații s'a remarcat prezența vicarului dela Hațeg Dr. Iacob Radu, a protopopilor Gerasim Domide, (Bistrița) și Dr. Elia Dăianu (Cluj), a preotului capelan Ștefan Roșianu, a directorului de bancă Basiliu Podoabă, a juzilor pens. Ranta Buticescu și Bașota, a prof. catechet gr.-or. Marcu Janlea, a avocatului Dr. Victor Forușiu etc. precum și a unui mare număr de studenți universitari. După închiderea conferinței prin entusiasta vorbire a învățătorului Oltean (Sălăgiu), la care caclujan și președinte al casinei române a răspuns cu căldură românească judele pens. Ranta Buticescu (cunoscutul și apreciatul nuvelist), conferința s'a constituit, alegându-și trei notari și un președinte adhoc în persoana de toți președintele și mult obositului în calea acestei organizări, a învățătorului sălăgian Gavrilă Trifu, carele ocupându-și locul presidial a înfățișat într'o interesantă și puternică cuvântare situația de tot grea a dascălimel noastre și a învățământului nostru popular și a arătat, că mântuirea nu se poate aștepta fără numai din o înțeleaptă și generală organizare a corpului învățătoresc într'o comună asociațiune.

Desbaterile conferinței au decurs cu demnitate și temeinicie. Pe lângă învățătorii au luat parte la desbateri vicariul Dr. Radu, protopopii Dr. Dăianu și Domide, B. Podoabă, St. Roșianu. S'a primit un proiect de statute al asociațiunii învăț., care va avea să fie înaintat consistoarelor diecesane respective episcopilor, iar după aprobarea dată din partea autorităților confesionale, statutele vor fi așternute guvernului țării spre întărire. Pentru facerea demersurilor necesare în privința aceasta s'a ales un comitet provizoriu, care la timpul său va avea să convoace: adunarea constituantă a alianței tuturor reuniunilor învățătoresți gr. cat. române.

Conferința dela Cluj ne-a întărit din nou convingerea, că învățătorii noștri confesionali sunt conștii de sfânta lor chemare în lupta pentru apărarea scoalei române și a culturii noastre naționale Binecuvântate fie nobilele lor nizuințe de teată suflarea românească.

— **Instalare episcopul sârbesc din Timișoara.** În urma noilor dispozițiuni ce s'au luat de curând, instalarea episcopului sârbesc Dr. Letici nu se va face la 28 l. c., cum s'a proiectat, ci la 11 Mai. La instalare va lua parte și patriarhul Brankovici.

Intimpinare. Ni-se trimite spre publicare următoarele:

Stimate dle Redactor!

În Nr. 66 al „Tribunei“ se publică un interviu ce l'a avut un corespondent al d-voastre cu dl Ilie Curescu președintele comunității de avere din Caransebeș. Dl Curescu între altele s'a exprimat mirarea, că eu am avut curajul al ataca pentru ținuta sa neromânească când eu singur l'am felicitat pe dl Petru Brancovici, din incidentul alegerii sale în comitetul Comunității de avere.

În interesul adevărului și în interesul reputațiunii mele de bun român vă rog dle redactor a da loc în ziarul ce redactați următoarei declarațiuni:

Afirmarea de mai sus a dlui Ilie Curescu o declar de un neadevăr, pentru-că poate că eu m'am indignat mai mult de ne mai pomemita obrăsnicie, cu carea s'a lucrat în conțelegere tocmai cu dl Ilie Curescu, din partea celor nechemați, pentru ca să aleagă pe Petru Brancovici în comitetul Comunității de avere.

Eu până acum l'am stimat pe dl Ilie Curescu ca om, acum m'am convins, că d-sa nu se știe de a se folosi chiar și de cel mai josnic și cel mai condamnabil mijloc — de neadevăr pentru de-a înegri pe altul. — Este aceasta compatibil cu caracterul unui om bătrân, carele e și oficer?

Pentru-ca să se facă cât de curînd lumină în chestia aceasta mă voi ocupa în timpul cel mai scurt cu aceasta afacere și voi face pe publicul român, ca să cunoască în golătatea lor persoanele puse în fruntea Comunității de avere. — Până atunci la revedere dle Curescu et comp.

Dr. Nicolae Ionescu.

— **Regulareasalarilor învățătorilor confesionali.** Din Budapesta se tegrafază, că în ministeriul de culte a avut azi loc o anchetă, în care s'a președintat un plan al regulării salariilor învățătoresți. În sensul acestui plan învățătorii confesionali vor fi salarizați la fel cu cei de stat.

— **Conflict diplomatic din cauza a două defraudanți.** Din Sofia se anunță, că ministrul president Petrov și ministrul de interne Petkov, vor merge la Sitniacovo, unde va veni și principele Ferdinand. Se afirmă că călătoria ministrilor stă în legătură cu acel caz diplomatic, care sa ivit între Belgia și Bulgaria în urma denegării cererei guvernului belgian în privința extradării două defraudanți, care au păgubit banca colonială din Bruxela, din partea guvernului bulgar. Acest conflict se mărginește, cum se vestește, deocamdată la rumperea legăturilor diplomatice, fără a se revoca însă agenții diplomatice. Se crede, că afacerea aceasta va fi aplanată prin intervenția puterilor.

— **Pietatea regelui Petru Karageorghievici.** Am amintit în numărul de ieri al ziarului nostru despre pietatea ministrului president sârbesc Gruici, care în Vinerea patimilor s'a rugat la mormântul regelui Alexandru și al reginei Drega. Acum se comunică din Belgrad, că acolo să pregătește un act de adâncă pietate chiar din partea regelui Petru. Anume corpul părechei regale, care până acum a zăcut în biserica sântului Marcu, va fi ridicat și așezat cu ceremonii solemne în claustrul Rakovița, ce se află la o îndepărtare de o oră de Belgrad. Și această inițiativă pornește dela însuși regele Petru.

— **Diurniști la ministrul justiției.** Deputațiunea diurniștilor dela tribunalele din capitală și provincie și a făcut azi reverența la ministrul de justiție, rugându-l să se intereseze și de situațiunea miseră a diurniștilor. Deputațiunea a cerut în numele tuturor diurniștilor din țeară aplicați pe la judecătorii, ca ministrul să ridice diurnele pentru Budapesta la 5 coroane, ear pentru provincie la 4 coroane. Ministrul a răspuns, că apreciază cererea, dar de prezent este absolut peste putință de a o împlini, de ore-ce în suma din buget votată aceste spese nu sunt cuprinse. — S'au deșteptat prea târziu sârmanii.

— **Moartea primei femei ziariste.** O femeie interesantă a murit zilele trecute în Wales în elate de 82 ani cu numele Frances Porver Cabbe. Decedata este pentru aceea remarcabilă, că ea a fost prima femeie ziaristă. Ani de arîndul a scris articoli de fond în ziarul „Echo“ și fiind timp mai îndelungat și corespondentul din Roma al lut „Daily News“. Ea a fost cea dintâi femeie, care s'a putut lăuda, că este colaboratorul intern al unui ziar din Londra, împlinindu-și datorința totdeauna cu cea mai admirabilă perseveranță, conștiințiozitate și ardoare. Vestită a fost și pentru punctualitatea ei. De această calitate din urmă a fost și ea superbă, și de multe ori se lauda, că nici odată nici un minut n'a întârziat. Cred, — zisă ea cu o ocaziune, — că am dovedit destul de clar, că și femeia poate presta cu succes pe tere-nul ziaristic.

— **Fundațiune de cinci milioane pe seama salvatorilor.** Unde s'a putut face această fundațiune, dacă nu în America? Și cine să fie acel mare filantrop, dacă nu celebrul Mecena american Andrew Carnegie? Din Pittsburg se telegrafoază, că fostul miliardar (acum e numai milionar căci a

Are ca și „Petropavlovsk“ patru tuburi pentru aruncat torpile, așezate mai sus de nivelul apei și 4 sub nivel. Chiurasa lipsește cu totul la virf și la coadă; ear chiurasa încingătoare e groasă numai de 228 de milimetri. Turnul de comandă și al cazematei din mijloc, precum și pârțile laterale aveau chiurasa groasă numai de 250 și de 152 milimetri. E deci ceva mijlociu între un chiurasat și un încrucișător chiurasat.

— **Admiralul englez Frematle** în „Chronicle“ zice vorbind de „Petropavlovsk“: „În nici o luptă nu s'a scufundat așa de repede un vas lovit de o torpilă. Poate că l-au lovit mai multe torpile odată, dar istoria marinei nu cunoaște exemplu să fi putut fi lovit un vas de o torpilă în timpul fugii. Dacă s'a putut ceva așa, apoi toată teoria luptei cu torpile trebuie revizuită.“ „Daily Mail“ se întreabă de nu vor fi întrebuițat Japonezii torpile de cele mari de 24 de toleri în diametru.

— „New-York Herald“ află că Rusia a comandat toamna trecută șase baterii de tunuri cu tragere repede din stabilimentele statului francez. Aceste tunuri le-a primit generalul Altwater în Petersburg; dar în loc de a le trimite în Extremul-Orient, le-a trimis în Polonia; acuma Kuropakin, cercetând de acele baterii, nu le-a putut da de urmă și abia după cercetări, Altwater a spus că le a trimis în Polonia. Din ce pricină a lucrat așa Altwater? Nu se știe, dar se zice că s'a ucis în urma observațiilor ce i-a făcut Țarul.

— „N Fr. Presse“ dela 16 Aprilie susține că Japonezii au de gând să se întărească în toate chipurile în Coreea și să aștepte acolo atacul Rușilor; că vor căuta să mai ocupe Port-Arthurul și peninsula Kuantung poate și Liaotung, dar că în Mancuria nu vor înainta. Caută să arate toate foloasele ce ar avea urmând astfel și primejdiile ce ar întimpina înaintând în Mancuria și depărtându-se de baza lor de aprovizionare.

— „Novoie Vremia“ se plânge de laconismul depeșelor, cere să se dea toate amănuntele, căci patria e destul de tare pentru a suferi cu curaj toate nenorocirile. Nu crede că „Petropavlovsk“ a dat peste o mină rusească, de oare-ce ar fi ca sinuciderea unui bărbat nobil și curajos, care s'ar omori cu un revolver, neștiind a-l mânui. Face ipoteză că Japonezii au sub-marine, care au aruncat torpile contra lui „Petropavlovsk“ și „Pobieda“. Celor care se plâng că Rusia e izolată, le amintește de alianța nestrămutată franco-rusă și de prietenia străveche germană-rusă. Nu degeaba a zis Doștoevski că Rusia și Germania sunt menite a schimba fața pământului și că prietenia lor sinceră o să meargă tot întărindu-se.

— **Chinezii din New-York** au făcut o sârbare uriașă pentru ajutarea răniților japonezi. Un chinez a ținut un discurs în care a zis: „Japonezii poartă acuma luptele noastre“.

— **Hottinguer și Neuflyze,** consilierii băncii Ruso-Chineze din Paris au venit la Petersburg chemați să-și dea părerea asupra unor măsuri financiare. Guvernul rusesc stie că nu e acuma cu putință de făcut un împrumut: dar se pare că atât cei de sus cât și baronul Frederick de la Paris sunt de părere că Rusia să se folosească, la nevoia ce are, de bonuri de tezaur cu termen de trei ani și cu drept pentru deținătorii lor a le schimba pe un tip de rentă 4 1/2 la sută, cu scadență. Bonurile s'ar scoate cu 5 %. La Berlin, Paris și Bruxelles cercurile financiare sunt de părerea aceasta și altă soluție nu ved.

— **Marele duce Boris,** fratele lui Kiril, fiind martur ocular la catastrofa care a nimicit pe „Petropavlovsk“ e de părere că se poate datorii unui submarin japonez. Torpila aruncată de acesta ar fi lovit chiurasatul în camera mașinelor, care vor fi făcut explozie. Zice că Rușii știau că Japonezii au vase submarine, dar nu s'au așteptat să facă nebunia a se băga până aproape de intrarea portului. Mai crede că și submarinul a fost zdrobit în timpul catastrofei. Totuși admite și ipoteza că poate a fost o mină rusească sau japoneză.

scăzut suma cea colosală în urma multelor acte de binefacere) Carnegie a făcut o fundațiune de cinci milioane dolari (25 milioane coroane) pe seama familiilor acelor saluatori, cari cad jertfă filantropiei lor, precum și pe seama acelor saluatori, cari în giurul împlinirii datorinței lor îndură leziuni, devenind incapabili de muncă.

— **Flota rusă dela Port-Arthur.** Ordinea de bătaie a flotei ruse dela Port-Arthur a fost următoarea:

Comandant: vice-admir. *Macarov*.

Primul șef al stat. maior de marină: . . .

al doilea șef al stat. maior de marină: contra adm. *Molas*.

1. Prima divizie a cuirasatelor: contra adm., prințul *Uhtomsky*, (nava admiral: *Peresvet*).

a) 6 cuirasate: *Peresvet*, căpitan: *Boismann*, capacitate: 12.674 tone; *Petropavlovsk*, căpitan: *Iacovlev*, capacitatea: 10.950 tone; *Sebastopol*, căpitanul: *Cevnysev*, capacitatea: 10.960 tone; *Poltava*, căpitan: *Uspensky*, capacitatea: 10.960 tone; *Paveda*, căpitan: *Sacureny*, capacitatea: 12.674 tone; *Cezarevici*, căpitan: *Vasilier*, capacitatea de transport: 12.912 tone; *Retvizan*, căpitan: *Zensnovics*, cap. tr. 12.902 tone.

b) Un cuirasat panțerat de I clasă: *Baian*, căpitan: *Virese*; cap. de tr.: 7726 tone;

c) Trei încrucișătoare acoperite de clasa I. *Diana*, căpitan: *Zalesky*, *Askold*, căpitan: *Gramaciov*, *Allada*, căpitan: *Cozovic*;

d) Patru încrucișătoare acoperite de clasa II. *Novic*, căpitan: *Iessen*; *Boiarin*, căpitan: *Zarici*; *Zabiaca*, *Rașboin*;

e) *Escadra I* contra admiral; *Matrusevici*;

Escadra II căpit. *Günter*: 25 contratorpiloare și anume: *Vnimatelui*, căpitan; *Snion*; *Vlastni*, căpitan: *Cartov*; *Boievot*; căpitan: *Ieiseiev*; *Bejtrașni* căpitanul: *Zimmermann*; *Bezposadni*, căpitan: *Lukin Vinoslivi*, locot. *Richter*; *Grozovoi*, locot.: *Setings*; *Rașiaști*, căpitan: *Simonov*; *Resitelni*, locot. *Cornilev*; *Silni*, locot.: *Ghodoravița*; *Storozevot*, căpitan: *Dimitriev*, *Smely*, căpitan: *Schultz*; *Serdith*; al II locot.: *Cuzmin—Corovaiev*; *Stroiny*, I locot.: *Cuzmin—Corovaiev*; *Scory*, locot.: *Chomenev*; *Gremiaști*, locot.: *Nicolaev*; *Otvazny*, II. căpitan: *Lebedev*; *Vdiitelny* (?), *Bejuney* (?) *Stereguci* (?).

f) Două canoniere de ocean: *Bobr* locot.: prințul *Liven*; *Șivut* (?);

g) Doi încrucișători torpilori: *Vsadnic* (?) și *Haidamac* (?).

h) Nava de transport: *Angara* căpitan: *Suchomion*. La olaltă 43 vase.

— **Conjurațiune anarhistă descoperită.** Din Marsilia (Marseilla) s'a anunțat, că eri au fost acolo deținuți trei indivizi suspecți, ca membrii periculoși și aparținători unei conjurațiuni de anarhiști. Un calfă de barbier că numele *Michaele Giovanni* a declarat într-o crâsmă la bere, că va ucide pe președintele *Loubet* în drumul său spre Roma. Poliția a deținut pe proprietarul localului și încă pe doi muncitori italieni.

— **Mort din pricina mîncării de pulpe de broaște.** Din Gratz se telegraază. Conte *Vetter von der Lilie* s'a îmbolnăvit între împregiurări suspecte și a murit. Cercetarea medicală a dovedit, că contele a mâncat înainte cu câte-va zile pulpe de broască stricate, cari i-au pricinuit moartea.

— **Explosie de petardă în Barcelona.** Eri seara la 6 ore ear a explodat pe piața *Torro* o petardă, care a produs mare spaimă. Stricăciune nu a cauzat. Regele a vizitat eri însoțit de ministrul president *Maura* institutul din Catalonia. Publicul a făcut ambilor mari ovațiuni.

— **Cai ungurești pentru Japonia.** Din Triest se scrie, că guvernul japon tratează telegrafice cu reprezentanții societăților de navigațiune de aici în privința cumpărării respective a închirierii mai multor năi cu scopul de se transporta cai ungurești pe seama armatei.

— **Logodnă.** Vasile Bichigean profesor la gimnaziul din Năsăud s'a logodit cu D-șoara *Emilia Șuluțiu* din Abrud.

— **Rectificare.** Suntem rugați a rectifica următoarele erori de tipar străcurate în numărul 65 al ziarului nostru. Anume în articolul „Trei vorbiri nerostite“ pagina 4 coloana II în alineatul penultim șirul 2 s'a cules *Simon* în loc de *Simon*, și în alineatul antepenultim, șirul 12 *stabil* în loc de *rentabil*.

— **Nenorocire pe un vapor.** Din Budapesta se telegrafează: Pe vaporul *Forbin* în druuul său din Rochefort spre Budapesta a explodat o cărușă de tun, în urma căreia cinci oameni au fost grav vulnerați.

— **Un memoriu a lui Moise Nicoară,** monografie istorică, de *Sever Secula* profesor și referent școlar în Arad, a apărut de curind de sub tipar.

Cuprinde mai multe scrisori de interes istoric și cultural, adresate de Nicoară din București, jumătatea primă a veacului XIX. unor fruntași ai vieții românești din părțile aradane, precum și jalba Românilor ungurenți adresată împăratului, la anul 1884. pentru a li-se da episcop român în Arad.

Interesantele documente ce cuprinde această lucrare sunt însoțite de un studiu istoric al autorului, asupra luptelor naționale și bisericesti ale Românilor ungurenți, dela mijlocul veacului XVIII până în zilele noastre.

Expunerea e avântată, scrisă cu multă căldură. Obiectivitatea istoricului o dovedesc notele și adnotațiunile.

Ca execuție tehnică, tiparul e frumos, hârtia fină, car în fruntea volumului vedem portretul lui Moise Nicoară, frumos reușit

Prețul unui exemplar 1 cor.

Se poate comanda direct dela tipografia diecesană din Arad (strada Révai) trimițându-se prețul prin mandat postal și taxa de timbru.

— **Durere de stomac.** Sgârșiri de stomac, catar greu de stomac, la boale de stomac învechite și împotriva lipsei de apă, tit, mijloc sigur. *Purgativ sigur, inerția cronică a intestinului gros, la lipsa de scaun purgativ fără dureri*, este tea întăritoare de stomac „*Centauria*“ a farmacistului *Kossuth*.

Cutia de probă 1 cor. 20 fil.

Cutia mare . . . 2 cor. — —

În contra tusei, catarului (troahnă) răgușelei, flegmei și iritațiunigătului este de un efect eminent, pastilele de pept „*Senega*.“ Prețul 1 cor. Se pot căpeta în farmacia la „*Maria Fecioară*“ a farmacistului *Kossuth Pál*, Arad, piața *Boros-Béni* Nr. 15.

ORORILE RĂSBOIULUI.

Un artilerist din Port-Arthur trimite din spitalul în care zace o lungă și interesantă scri-soare.

A fost unul din apărătorii bateriei „*Stânca electrică*“, spaima Japonezilor.

Iată ce scrie rânitul:

„Nenorocita noastră baterie a primit un uragan de obuze care explodau cu un șgomot terribil. Nervii urechilor noastre erau foarte șgudu-iți și în această atmosferă de moarte ne simțiam cuprinși de impresiune ciudată.

„Gândul morții nu ne veni nici un moment, dar dela spargerea primului obuz, ori-ce simțire se nimici lăsând în locu-i un fel de țimpeală care ținu până la sfârșit.

„Prima lovitură a fost prea scurtă, a doua prea lungă, a treia căzu tocmai în centrul bateriei, totuși soldații, dela tunuri nu se clintiră din loc nici un pas.

„Prima exploziune ne servi de semnal; bateriile și corăbiile li răspunseră.

„Din acest moment scena devine indescripțibilă: ordinele, deși urlate în urechile oamenilor, nu mai sunt auzite, căci glasul se pierde în șgomotul infernal din împregiur.

„În această luptă, mai mult de 150 tunuri mari asvirliră moartea. Aburi, fumul și pulberea umpleau atmosfera.

„Mi-se păru că aud un plâns lângă mine: o spărtură de obuz luase o jumătate de obraz

unui nenorocit, singele curgea gîrlă: se aduse un pat și-l ridicară de acolo.

„Simții că m'atinge cine-va pe umăr: un soldat, galben, tremurindu-i buzele, mă privea pierdut: voia să vorbească și nu putea să scoată nici un cuvânt din gură; m-arătă cu degetul bateria inferioară și înțelesei că ceva grav se petrecuse acolo. Dedu fuga: o orgie de cărnuri sfășiate domnia acolo, proiectilele curgeau ca ploaia.

„Intrai în baterie. Un om era trîntit jos cu mâțele vărsate afară; un altul cu capul turtit; un al treilea, sprijinit de camarazi se, avea trei țandări mici de obuz înșpite în cap.

„Un tun de oțel se șfirmase ca o bucată de sticlă și sânge, sânge pretutindenți.

„Chemați oameni și ridicarăm pe morți și pe răniți de acolo, apoi mă întorseli în bateria superioară: scena era aceeași aci.

„Dar totul are un sfârșit; lupta încetă, japonezii se retraseră, fumul se risipi încetul cu încetul, și soarele străluci earăși pe un cer senin.“

Buletin meteorologic.

Budapest, 18 Aprilie.

Maximul temperaturii a crescut în Rusia, ear depresiunea pe Marea mediterană a scăzut. Timpul în Europa este temperat; în Germania și Austria ploaie cu tempestate.

În Ungaria azi a fost timpul uscat și foarte temperat. Maximul temperaturii a variat între 20° și 25° C.

Prognoză:

Se așteaptă timp schimbăcios noros, rece, în părțile sudice ale țerei aci colo cu ploaie.

Temperatura: 13,3° C.

Anunț literar.

În tipografia diecesană din Arad s'a pus sub tipar și în scurt timp va apare în a III-a ediție:

„**Rugăciunile școlarilor și cântări bisericesti**“.

Aceasta ediție e mult îmbogățită, că ne lângă materialul din trecut mai cuprinde: *Catavasiile „Deschidevoiu gura mea“ și „Crucea însemnând Moise“* cari se cântă mai mult peste an; apoi, *rugăciunile la masă*, „*Polielerul*“ cu toate pripelele „*Mărimute*“ de peste an etc., astfel, că cartea cu 3—4 coale de tipar va fi mai mare ca cele din trecut. Totuș prețul s'a ridicat numai cu 10 fil., așa că în loc de 30 fil. va fi cu 40 fil. (20 cr.). Legătura elegantă aurită. — Cea mai folositoare carte pentru școlari și adulți.

Se poate comanda dela tipografia diecesană, librăria *Petru Simțion* și învățătorul *Nicolae Ștefu*, Arad. Cumpărătorilor până la 50 exempl. se dă 10% — dela 50 în sus 20%.

Prima societate de Credit Funciar Român din București.

Publicație.

Să aduce la cunoștința generală că Sâmbătă 17/30 Aprilie a. c. se vor trage la sorți scrisuri funciare rurale pentru un capital de lei 1,372.700 din cari scrisuri de timpul 5% — a 45-a tragere — în valoare de lei 1,247.000 și scrisuri de timpul 4% — a 10-a tragere — în valoare de lei 125.700.

Tragerea la sorți se va face în ședința publică în localul Administrației Primei Societăți de Credit Funciar Român din București strada *Colței* 27 la orele 3 p. m. în prezența Consiliului de Administrație, a Comisarului Guvernului a proprietarilor asociați și a detentorilor de titluri ce vor voi a asista, și a celuilalt public asistent.

Nr. 191 2—2

Diracțiunea.

Mare economisire al cumpărării.

Nu este magazin, a cărui articole se pot asemăna cu acele obiecte de minune, cari se pot căpăta la magazinul devenit vestit din cauza efinității.

magazinul de concurență dela bazar

Despre ieftinătatea acestor articole, ori-cine se poate convinge din lista de mai jos:

	cr.		cr.
Cămași bărbătești netede la pept dela	—75	Legătură de dame americană	—20
Cămașe bărbătești albă încrețită	—99	dîn temniță	—27
Cămașe bărbătești colorată	—93	Șorturi legături 130 cm. late	—45
Cămași bărbătești de mătăasă executate în mod admirabil	120	Mănuși de ață	—13
Ţulere bărb. fason elegant	—10	Briuri de pantiecă	—30
Manșete colorate și albe la 3 părchi	—50	Ghete de pânză cu talpă dublă	—70
Iamene kopper bărbătești acum	—45	Umbrele și umbrele de ploale	—90
cu broderie artistică colorată acum	—52	Corsete de mijloc	—45
Cămași bărbătești kopper de saten	—53	Taşcă de cumpărare din piele americană	—25
" " " atlas	—75	Brobădă de cap spăletă	—15
" " " atlas cu brd: măt.	—75	Batistă de stofă delină	—25
Cicrapl de bărbat	—16	" " " de mătăasă cu tivire lată de batist	—05
" " " de pânură	—10	La cumpărare de 1 duz	165
Cump. de ocaziune mătăasă fină	—80	Ciorapi netezi pentru copii	—04
Cravatele de mătăasă curată vindute până acum cu 50 cr. numai	—40	" " " patenți țesuți p. copii	—07
Chipie de vară stofă și mătăasă	—43	" " " legați	—14
Cămași de temee de pânză	—43	Batistă de copii	—18
" " " colorate	—55	Șapce de băieți și fete	—25
Corsete (camisoane de noapte	—65	Cămași de băieți albe și colorate	—78
Fuste albe de desupt	—99	" " " copii legate ampir și cu fodorți la umăr	—28
Fuste negre cloth mătăasă	150	Haine de băieți	—90
Cele mai minunate legături	—18	Găete semipele de copii	—40
Pantaloni de femei albi sifon	—89	Ghete de pele de copii	—80
Ciorapi femeiești	—12	Hosentrageri de copii	—15

Cumpărări ocazionale

500 bucăți hăinuțe pentru copii cu preț de jumătate, haine de damă dela 2 și în sus, blouze jum. de preț, fuste de desupt, cofere de casă dela 80 cr., taște de frizerii 70 cr., taști de mână p. călătorie din piele americană 85 cr., trăsuri pentru băieți cu 4-50 fl. în sus, paraplele cu parafulgere dela 93 cr., mai departe perli de păr, haine, dinți și perli de unghii, piepteni, săpunuri, tabachiere și portmonee, parfumuri și creme de dinți, hosendracl, rame de fotografii, bricege, requisite de mâncat, ace de păr, legături de păr. — Lasă separată de jucării și lucrări de lux cu prețuri de 8 și 16 crucei. — Toți cumpărătorii primesc o poză în mărime naturală după o cumpărare cât de ieftină, numai rama rama trebuie s'o plătească cu preț foarte mic.

REICH EL. Magazin de concurență la bazar. Vis-à-vis de statua 13 martiri.

Primul institut de artă sud-ungar pentru zidirea de altare, de sculptură și de aurit. **Temesvár-Józsefváros**, vis-à-vis de claustru.

Atrag atențiunea prea onoratei preoțimii și a d-lor curatori supremi bisericești, că în atelierul meu pregătesc iconostase noi, altare, scaune episcopesci și alte aranjamente complete bisericești. Pe iconostas piez nouă iconi de artă afară de aceea auresc și vâpsesc din nou iconostase vechi. Primesc și vâpsitul de biserică. Trimit schițe de plan gratuit. La dorință călătorese la fața locului pe spesele mele. Recomand icoanele mele de relief, peatră masivă cu vâpseală polichronică, statue sante dela 60—180 cm. marim. *Madonna de Lourdes*, *Inima Mariei de 9 ani* bogat aurite cu vâpseală polichronică.

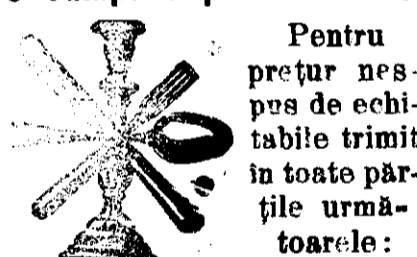
De present se pregătește pe seama bisericești din Keszeg-Mare: *Inima sfântă a lui Iisus și Madona de Lourdes* în înălțime de 160 cm.

De serviciu prompt și echitabil îngrijește: 140 1—52

NAGY NEP. JÁNOS

Temesvár-Józsefváros, Bonnaz-utca 6 sz. (casa proprie).

Gratuit un Schnellieder și o cumpănă pentru culină

Pentru prețur nespus de echitabile trimit în toate părțile următoarele: 124 6—24

mărfuri de argint mexican.
6 cuțite de masă de argint mexican.
6 linguri de masă
6 furculițe
12 lingurițe mici de cafea
6 cuțite pentru desert
6 furculițe pentru desert
1 lingură de scos zamă
1 lingură de scos lapte
2 candelabre elegante pentru salon.
toate din argint mexican.
46 BUCĂȚI NUMAI 650 Fl.
Afară de asta ori-cine comanda dela mine primește drept cadou o cumpănă p. culină gratuit
Argintul mexican este un metal alb (și dinlăuntru) pentru a cărui calitate și durabilitate primesc garanție pe 25 ani.
Comandele să îndeplinesc contra trimiterei banilor ori și pe lângă rambursă din depositul:
Scheffer D Sándor
Budapesta,
VII, Bezerédy-utca 3 szám.

Cucea ori steaua electro-magnetică dublă.

D. R. G. M. Nr. 88 503.
Vindecă și recrează pe lângă garanță: reuma, asthama (respirația grea), insomnia, epilepsia, nervositatea, lipsa de apetit, clorosa, durerea de dinți, migrena, impotența, influența, precum și tot felul de boale de nervi. Bolnavul cel ce nu se poate vindeca în de-urs de 44 zile, îl întorcem banii imediat. Celui ce nu îl mai ajută nimic, să încerce cu aparatul meu; căci sunt convins despre efectul sigur al aparatului meu.
Prețul unui aparat mare 6 cor.
e a se folosi la boale de nervi cronice.
Prețul unui aparat mic 4 cor.
se folosesc la boale mai ușoare.
Comandele le îndeplinește în patrie și străinătate:
Scheffer D. Sándor
Budapesta,
VIII, Bezerédy-utca 3 szám.

Pentru 5 coroane trimit 4½ kgr. (circa 50 bucăți) de sapun de toaletă fin
bucăți alese de săpun de suc de lili, de rose, de iorgovan, de violele, de rezedă, de iasmin și de clopoșele
Pe lângă anticipațiune ori rambursă expediază:
Scheffer D. Sándor
Budapesta,
VIII, Bezerédy-utca 3 szám.

Atelier de edificii și reparatură de mașinării.

Am onoare a aduce la cunoștința On. Public din localitate și jur, că am deschis în **ARAD, strada Szent István nr. 9,** un atelier de **zidiri și reparatură tehnice și de mașinării.**
Primesc ori-ce lucrare în branșa aceasta, lucrări nouă și reparatură ș. a, arangement de apaducte, delăturarea înfundărilor de closet, pe lângă prețuri ieftine și pe lângă garanță.
Rugând spriginul On. public sunt cu deosebită stimă:
KISSERNÓ,
13—15 110
lăcătar de zidiri și lucrări tehnice.

Primirea în posesiune a unui atelier

pentru reparatură de obiecte de aur, argint și giuvaericeale.
Respectuos aduc la cunoștința On. public, că am primit prăvalia pentru reparatură de obiecte de aur, argint și de giuvaericeale, ce se află în Arad, str. Széchenyi Nr. 1, sub firma **Regényi Kálmán.**
Fac tot felul de reparatură pe lângă prețuri ieftine.
Cumpăr tot felul de aur călcat și lucruri de argint pe lângă prețurile cele mai înalte.
Rugând binevoitorul sprigin al On. public, rămân cu deosebită stimă
153 9—25
CHRISTIAN JÓZSEF
ARGINTAR.
Strada Széchenyi nr. 1.

In binevoitoarea atențiune celor ce zidesc!

Am onoare a aduce la cunoștința On. Public. că am deschis în

Arad, str. Csernovits Péter Nr. 14.

un birou pentru

Întreprinderi de zidire

Primesc tot felul de comande și proiecte de zidiri: case, fabrici, biserici, școli, cripte, școli etc., în ori ce stil; primesc tot felul de reparaturi și ori-ce transformare și estimare de zidiri pe lângă prețurile cele mai echitabile.

Fiindu-mi scopul a bine-merita de încrederea On. public prin praxa-mi îndelungată și cunoștințele-mi speciale pe lângă prețuri convenabile, — precum și prin îndeplinirea repede a comenzii, apelez prin aceasta la binevoitorul sprigin al On. public.

154 10—25

Cu stimă:

Kondorossy Kálmán.

Să primesc zidiri de case de locuit și de închiriat și pe lângă achitare în rate.

Planuri, budgete gratuite.

Cel mai estin isvor de cumpărare în una din cele mai mari prăvălii de Oroloage și giuvaricale

din Arad

Pentru prețuri ne mai pomenite se pot căpăta la

Deutsch Izidor,

clășornicar și juvaeriu

Arad, strada Templou.

(Palatul minorităților).

Oroloage de aur p. bărbați dela 18 fl. în sus

" " dame " 12 " " "

" argint " bărbați " 5 " " "

" " " dame " 6 " " "

" oțel și nikel " 2 " " "

Wecker " 1'50 " " "

Oroloage cu pendulă în rate pe lângă 1005 149— aceleași prețuri.
Primesc și schimb obiecte de lux, cumpără pe lângă prețul cel mai înalt posibil, aur și argint călcat.

— Telefon n-rul 438. —

Industria de lumină de ceară St. Antonius

I. NEUHOLD & Comp.

Timișoara.

Str. Hunyadi, Batthányi, p. Dózsa,
colț cu statua sf. Maria.

148 19—30

Fabrică de lumină de ceară artificială.

Distinsă cu premiul statului și cu lauda personală a M. S. Regelui.

■ Fără fum și fără scurgere. ■

— Continuu lumină frumoasă. —

Comande se pot face mai simplu prin postă.
Cumpărăm ceară galbină de albina.

Telefon Nr. 622.

Recomandându-ne în atențiunea On. Public și a On. preoțimii cu cele mai bune lumini de ceară din pstrie.

Cu toată stimă:

I. NEUHOLD & Comp.

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactior. 1045 108—

ARAD, Strada Tabajdy Károly.
Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până la cea mai de lux. — Comandele din loc și provincă se efectuează prompt și punctal. — Lucru bun și solid.
Prețuri moderate. Serviciu punctal.

„Mureșanul”

institut de credit și economii, societate pe acții în
MARIA-RADNA.

Fundat și deschis în 15 Noemvrie 1897.

Capital social fl. 40.000, în 400 acții de fl. 100.

Acordă: credite personale pe cambii; credite pe cambii cu acoperire ipotecară; credite pe obligațiuni cu cavenți până la fl. 50; și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri de bani spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear' deponenții primesc după banii depuși până la 1000 5% de la 1000 în sus 6% interese.

Dirrecțiunea.

Nou atelier pentru fabricare de roți și trasuri!

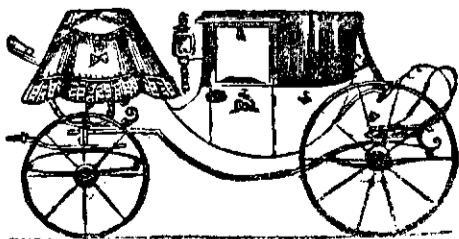
Am onoare a aduce la cunoștința on. public din loc și din provincă, că în

Arad, strada Kossuth n-rul 18

am deschis un

atelier pentru fabricare de roți și trăsuri

corespunzătoare necesităților moderne.

Îndeplinesc în acest atelier toate lucrările și reparaturile corespunzătoare solid și prompt, pe lângă prețuri avantajoase. Provoacă-mă la faptul că numai în fabrica de mână I. am lucrat, sunt în poziția de a putea satisface pe deplin m. on. public, pentru al cărui sprigin mă rog.

Cu deos. stimă

1068 30—30

Kiss Odön, fabricant de roți și trăsuri.